

بررسی رابطه بین هوش هیجانی در کاهش فرسودگی شغلی و افزایش رضایت شغلی معلمان استثنایی

سودابه سلیمانی سرابی^۱، نادر خزایی^۲

۱- کارشناس روانشناسی عمومی، دانشگاه پیام نور لرستان

۲- کارشناس کودکان استثنایی و کارشناس ارشد ریاضی کاربردی دانشگاه آزاد کرمانشاه

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی رابطه بین هوش هیجانی در کاهش فرسودگی شغلی و افزایش رضایت شغلی معلمان استثنایی است. روش تحقیق از نوع هم بستگی بوده و جامعه آماری این پژوهش از تمامی معلمان و عوامل اجرایی در مدارس استثنایی استان لرستان تشکیل شده است که فراوانی آنها ۱۸۹ نفر بود. از این تعداد ۱۲۱ نفر به عنوان نمونه آماری از طریق نمونه گیری تصادفی (جدول مورگان) انتخاب شده اند که فقط ۱۰۹ پرسش نامه بازگردانده شد. برای گردآوری داده ها از پرسش نامه مشخصات فردی و حرفه ای و پرسش نامه هوش هیجانی سیریا شرینگ و فرسودگی شغلی مسلش استفاده شد و برای تجزیه و تحلیل اطلاعات بدست آمده از روش آماری آزمون T تک نمونه ای، ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره گام به گام از نرم افزار spss22 انجام گرفت. این نتایج مشخص کرد که هوش هیجانی و کارهیجانی با فرسودگی شغلی رابطه معنادار منفی وجود دارد. تمامی مولفه های هوش هیجانی و کار هیجانی با فرسودگی شغلی معلمان استثنایی رابطه معنادار منفی نشان داده است در بین مولفه های هوش هیجانی دو مولفه ی اجتماعی و مهارت های اجتماعی می توانند فرسودگی شغلی معلمان استثنایی را پیشبینی کنند. نتایج بدست آمده نشان می دهد که میانگین نمرات هر دو متغیر هوش هیجانی ۹۵/۲ و فرسودگی شغلی ۵۰/۱ در میان معلمان استثنایی به طور مشهودی نسبت به میانگین فرضی کمتر بوده است. بنابر یافته های این پژوهش معلمان استثنایی با هوش هیجانی و کار هیجانی بالاتر از توانایی مضاعفی در اداره ی احساسات خود در رویارویی با مشکلات برخوردار هستند. این نتایج با یافته های لوپز فرانکو (۲۰۰۵) همسو است. نتیجه گیری: با توجه به وجود ارتباط مثبت بین هوش هیجانی و فرسودگی شغلی در حرفه معلمان استثنایی و افزایش رضایت شغلی معلمان استثنایی توصیه می شود با بتشکیل دوره های آموزشی هوش هیجانی و ارتقا آن برای معلمان استثنایی، زمینه های کاهش فرسودگی شغلی با توجه به سختی کار مضاعف آنان فراهم شود.

کلید واژه: هوش هیجانی، فرسودگی شغلی، رضایت شغلی، معلمان استثنایی